

AB Storstockholms Lokaltrafik
Att: Stefan Persson
105 73 Stockholm

Angående idéskissen inför genomförande av förstudien rörande tvärförbindelsen mellan Roslagsbanan och Arlanda, Vallentuna och Sigtuna kommuner

Länsstyrelsen har tagit del av idéskissen rörande en tvärförbindelse mellan Roslagsbanan och Arlanda. I den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF 2010) finns ett antal yttre regionala områden med stora utvecklingsmöjligheter, Täby/Arninge är ett, Arlanda/Märsta ett annat. Arlanda och dess närområde är ett av länets större arbetsplatsområden. Tanken med den nu aktuella idéskissen är att binda samman dessa två regionala stadskärneområden för att på så vis förbättra tillgängligheten till och från Arlanda och mellan arbetsmarknaderna i nordostkommunerna. Storstockholms Lokaltrafik SL, anger i sin samrådsinbjudan, att den planerade förstudien är tänkt att undersöka möjligheterna till att förbättra kollektivtrafiken mellan ovan nämnda stadsdelskärnor.

SL anger att målet är en förbättring av kollektivtrafiken, att satsningen är samhällsekonomiskt försvarbar och att satsningen medför en ökning av kollektivtrafiken och därmed en minskning av privatbilismen. Målsättning är dessutom att en eventuellt ny infrastruktur mellan Roslagsbanan och Arlanda "planeras med och inte mot det rika kulturlandskapet". Med tanke på sistnämnda påpekande från SL vill länsstyrelsen anföra följande:

De tre alternativen man för fram i idéskissen, kallade Nord, Syd och Mitt har varierande storlek på de studerade stråken runt en tänkt sträckning. Berörda socknar i Sigtuna kommun är Husby Ärlinghundra och Skånela, i Vallentuna kommun Vallentuna, Orkesta och Markims socknar. Av olika skäl har socknar som Skånela men framför allt Markim och Orkesta inte kommit att påverkas nämnvärt av ny bebyggelse sedan slutat av 1800-talet. Detta har bidragit starkt till att bevara en ålderdomlig väl sammanhållen småskalig jordbruksbebyggelse med rötter i den äldre järnålderns landskap. Området uppvisar en tydlig bebyggelsekontinuitet från den äldre järnålderns landskap, gårdar och gravfält till de historiskt kända gårdarna och byarna. Ett förhållande som även innebär att vi har ett storstadsnära kulturlandskap som är överblickbart och tillgängligt för boende men även för en större allmänhet. Orkesta socken med sitt mer småbrutna landskap skiljer sig från det flacka slättområdet i Markim med kyrkan som ett självklart centrum. Bebyggelsekontinuiteten och ett successivt förändrat landskapsutnyttjande är synnerligen tydligt och visuellt gripbart i Markim. Här

har landhöjningen medfört landvinningar som direkt kan avläsas i fornlämningar och bebyggelsens skiftande lokalisering. Markim och Orkesta men även Skånela, är en av Stockholms läns mest fornlämningsrika områden och är därmed särskilt bevarandevärda.

Markim och Orkesta socknar är sedan en tid klassade som riksintresse för kulturmiljövården K74. Området är så pass betydelsefullt att det år 1995 blev uppsatt på UNESCO:s tentativa lista över framtida möjliga världsarv. En infrastruktursatsning i enlighet med det norra och mellersta stråket, skulle enligt länsstyrelsen vara liktydigt med påtaglig skada på riksintresset.

På ett möte i december 2011 med konsulter från ÅF, påtalade vi, av ovan framförda skäl, det olämpliga med förslagen Norr och Mitt, och att det enda framkomliga ligger i att genomföra en förstudie kring alternativet Syd. Länsstyrelsen vill därför återigen framhålla denna vår bestämda uppfattning.

Inför planeringen av den kommande förstudien är det väsentligt att personer med relevant kulturgeografisk och arkeologisk kompetens aktivt dras med i arbetet. Länsstyrelsen kan bidra med kunskap och förslag i sammanhanget.

Vänligen

Michael Olausson
1:e antikvarie

Kopia till

Mk

Lars Nyberg, Lst,

Maria Malmlöf, Lst,

Maria Håkansson, ÅF,

Anitha Jacobsson, ÅF

Eleonor Åberg, Vallentuna kommun

Malin Gibrand, SL